

L.S.

Mij is gevraagd om mijn oordeel te geven over de vraag of er in het geval van de traditie van Kallemooi op Schiermonnikoog, waarbij een haan gedurende drie dagen in een mand aan een mast wordt gehangen, sprake is van dierenmishandeling of niet. De wettelijke basis voor deze vraag zijn de Wet Dieren en het Besluit houders van dieren.

In art. 2.1 Wet dieren, het rechtstreeks werkende artikel met betrekking tot dierenmishandeling, wordt aangegeven dat het verboden is om zonder redelijk doel of met overschrijding van hetgeen ter bereiking van zodanig doel toelaatbaar is, bij een dier pijn of letsel te veroorzaken dan wel de gezondheid of het welzijn van het dier te benadelen.

Art. 1.6 van het Besluit houders van dieren geeft een uitwerking van art. 2.1 Wet dieren en geeft aan dat de bewegingsvrijheid van een dier niet op zodanige wijze beperkt mag worden dat het dier daardoor onnodig lijden of letsel wordt toegebracht en dat hem voldoende ruimte moet worden gelaten voor zijn fysiologische en ethologische behoeften.

De traditie van Kallemooi is inmiddels zo aangepast dat de haan in de mand voorzien wordt van water en voedsel en dat zijn gezondheid wordt gevolgd via een camera, maar is dat voldoende? Ik ben van mening dat het welzijn van de haan wel degelijk benadeeld wordt, ondanks de eerder beschreven aanpassingen. Kippen en hanen zijn sociale dieren. Isolatie van soortgenoten is voor kippen een ernstige stressor. Ter illustratie: als wij als onderzoekers gedragstesten willen doen waarbij kippen langer dan 15 minuten individueel getest worden (in isolatie van soortgenoten) dan moeten wij daarvoor toestemming vragen van de Centrale Commissie Dierproeven (CCD). Daarvoor moeten wij dan beredeneren hoe de welzijnsaantasting opweegt tegen het belang van de proef. Drie dagen sociale isolatie is een hele lange periode, zeker omdat het dier ook geen idee heeft hoelang de situatie nog zal duren (geen controleerbaarheid en voorspelbaarheid). Als het zou gaan om een andere diersoort, bijvoorbeeld een hond, zou dat voor iedereen onacceptabel zijn. Waarom zouden we anders oordelen over een haan? Daarnaast zullen ook andere ethologische behoeften van de haan, zoals roesten, scharrelen en stofbaden in de mand maar beperkt mogelijk zijn. Korthedshalve sluit ik me wat die aspecten betreft aan bij de verklaring van collega Jeroen van Rooijen.

Ik kom tot de conclusie dat het welzijn van de haan van Kallemooi wel degelijk wordt aangetast door het opsluiten in de mand. Met name het sociale isolement van een sociaal dier en de onvoorspelbaarheid van de situatie wegen daarbij voor mij zwaar. Daarmee kun je dus stellen dat er hier sprake is dierenmishandeling omdat in mijn ogen *'zonder redelijk doel of met overschrijding van hetgeen ter bereiking van zodanig doel toelaatbaar is, bij een dier de gezondheid of het welzijn van het dier wordt benadeeld'*.

Hoogachtend,

A blurred blue ink signature, likely belonging to Prof. Dr. Ir. T. Bas Rodenburg.

Prof. Dr. Ir. T. Bas Rodenburg

Hoogleraar Dierenwelzijn, Faculteit Diergeneeskunde,
Departement Dier in Wetenschap en Maatschappij, Universiteit Utrecht,
Yalelaan 2, 3584 CM Utrecht, Telefoon +31(0)302532967, E-mail t.b.rodenburg@uu.nl